

Sygn. akt: I C 980/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Żelewska
Protokolant:	sekretarz sądowy Agnieszka Bronk-Marwicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 listopada 2019 r. w G.

sprawy z powództwa **K. K. (1)**

przeciwko **M. K.**

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 3617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygnatura akt: I C 980/18

UZASADNIENIE

Powódka K. K. (1) wniosła pozew przeciwko M. K. domagając się od pozwanego zapłaty kwoty 42.564,47 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 września 2018r. do dnia zapłaty, wskazując, że w czasie trwania małżeństwa stron, w którym obowiązywał ustrój rozdzielności majątkowej, w dniu 22 lipca 2016r. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej pozwany zawarł umowę leasingu samochodu osobowego marki J. (...). W czasie trwania małżeństwa, a także po jego rozwiązaniu powódka pokryła ze swojego majątku osobistego kwotę 42.564,47 zł z tytułu zobowiązań wynikających z umowy leasingu, a pozwany – mimo wezwania – nie zwrócił jej tej kwoty.

(pozew k. 3-5)

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, wskazując, że – zgodnie z ustaleniami stron – z pojazdu korzystała tylko i wyłącznie powódka, w zamian za co miała pokrywać koszty z tym związane, w szczególności raty leasingowe. Przedmiotowy samochód marki J. został wybrany przez powódkę, a pozwany w tym czasie jeździł innym autem. Pomimo rozvodu stron, pozwany wywiązywał się z umowy, nie było żadnych przeszkód w dalszym korzystaniu przez powódkę z tego auta. Pomimo tego powódka próbowała zmienić warunki umowy, proponując zawarcie fikcyjnej umowy pożyczki i podpisanie weksla, na co pozwany nie przystał, uznając takie działania za niedopuszczalne. Wobec braku zgody pozwanego, powódka bez jakichkolwiek ustaleń z powodem oddała mu samochód i kupiła kolejny tej samej marki i modelu. Pozwany wskazał również, że koszty rejestracji, wymiany opon czy ubezpieczenia są

normalnymi kosztami, jakie powódka musiałaby ponieść za wynajem pojazdu, stąd dochodzenie zwrotu tych kosztów od pozwanego jest nieuzasadnione.

(pismo procesowe pozwanego z dnia 18 grudnia 2018r. k. 88-91)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Od dnia 3 lipca 2010r. powódka K. K. (1) i pozwany M. K. pozostawali w związku małżeńskim.

(okoliczność bezsporna)

Od 1 sierpnia 2012r. pozwany M. K. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...).

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o wydruk z (...) k. 13)

Na mocy umowy majątkowej małżeńskiej z dnia 9 października 2013r. strony ustanowiły rozdzielność majątkową.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o umowę majątkową małżeńską k. 11-12)

W trakcie trwania małżeństwa strony po połowie dzieliły się kosztami życia codziennego.

(okoliczności bezsporne)

W dniu 22 lipca 2016r. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej pozwany zawarł z (...) sp. z o.o. umowę leasingu, której przedmiotem był samochód osobowy marki J. (...) MultiAir 140 KM (...). Umowa leasingu została zawarta na okres 5 lat.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o umowę leasingu k. 14-18 wraz z załącznikami k. 19-25)

Przedmiotowy pojazd został ujęty w ewidencji środków trwałych prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej.

(okoliczność bezsporna)

Zgodnie z ustaleniami stron z przedmiotowego samochodu marki J. (...) miała korzystać wyłącznie powódka w zamian za pokrywanie ze swojego majątku osobistego wszelkich wydatków związanych z korzystaniem z tego samochodu (ubezpieczenie, przegląd techniczny, wymiana kół) oraz opłacaniem rat leasingowych. Po zakończeniu leasingu pozwany miał przenieść na powódkę prawo własności tego samochodu. Pozwany pożyczył powódce pieniądze na sfinansowanie pierwszej raty leasingowej. Pożyczka została następnie zwrócona.

(dowód: przesłuchanie pozwanego M. K. płyta CD k. 181, przesłuchanie powódki K. K. (1) płyta CD k. 181)

Przedmiotowy samochód został wybrany przez powódkę. K. K. (1) w zasadzie wyłącznie korzystała z tego auta, zawoziła nim dziecko do przedszkola, jeździła nim do pracy, na zakupy, do rodziny. Pozwany tylko kilkakrotnie jechał tym samochodem, m.in. na ferie czy do rodziców w K.. Pozwany miał własny samochód marki B., który również był przedmiotem leasingu. Pozwany nigdy nie domagał się od powódki zwrotu pojazdu marki J..

(dowód: zeznania świadka P. K. (1) płyta CD k. 134, zeznania świadka K. K. (2) płyta CD k. 161, zeznania świadka P. K. (2) płyta CD k. 161, zeznania świadka Z. D. płyta CD k. 171)

Powódka poniosła ze swojego majątku osobistego wydatki związane z korzystaniem z ww. samochodu marki J. (...), w tym raty leasingowe, opłatę za wystawienie upoważnienia do odbioru odszkodowania, koszty rejestracji pojazdu, koszty wymiany opon, ubezpieczenia pojazdu.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o potwierdzenia zapłaty k. 31-62, umowa ubezpieczenia k. 26-29, faktura za rejestrację pojazdu k. 63, faktura za pierwszy czynsz miesięczny k. 64)

Wyrokiem z dnia 28 marca 2018r. wydanym w sprawie o sygnaturze II C 255/18 Sąd Okręgowy w Gdańsku rozwiązał związek małżeński stron przez rozwód. Wyrok uprawomocnił się w dniu 19 kwietnia 2018r.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 28 marca 2018r. k. 9-10)

Po orzeczeniu rozwodu powódka zaproponowała pozwanemu zawarcie jako pożyczkobiorcy umowy pożyczki kwoty 35.634,59 zł, umowy użyczenia na rzecz powódki i jej partnera z zastrzeżonymi karami umownymi w kwocie 95.000 zł oraz podpisanie weksla in blanco. Następnie, powódka zaproponowała zawarcie umowy sprzedaży in blanco, wskazując, że data sprzedaży zostanie wpisana po zakończeniu umowy leasingowej i wykupie pojazdu przez pozwanego. M. K. nie zgodził się na powyższe propozycje.

(dowód: korespondencja stron k. 92, 100-101, projekt umowy pożyczki k. 93-94, projekt umowy użyczenia k. 95-97, projekt weksla k. 98-99, projekt umowy sprzedaży k. 102-103, zeznania świadka P. K. (2) płyta CD k. 161, zeznania świadka D. L. płyta CD k. 161)

Wobec braku zgody na zmianę umowy, w sierpniu 2018r. powódka zostawiła samochód siostrze pozwanego wraz z kluczami i dokumentami.

(dowód: zeznania świadka P. K. (1) płyta CD k. 134, zeznania świadka K. K. (2) płyta CD k. 161, zeznania świadka D. L. płyta CD k. 161)

Następnie, powódka zakupiła nowy samochód tej samej marki i modelu.

(dowód: zeznania świadka P. K. (1) płyta CD k. 134)

Po zwrocie pojazdu i sprzedaży samochodu marki B., pozwany jeździ spornym J..

(dowód: zeznania świadka P. K. (1) płyta CD k. 134)

Pismem z dnia 23 sierpnia 2018r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 42.564,47 zł w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Wezwanie zostało pozwanemu doręczone w dniu 1 września 2018r.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o wezwanie do zapłaty wraz z dowodem doręczenia k. 65-67)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, dowodu z zeznań świadków P. K. (1), K. K. (2), R. K., P. K. (2), D. L., Z. D., A. S. oraz dowodu z przesłuchania stron.

Oceniając zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd nie dopatrywał się żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności i mocy dowodowej dokumentów powołanych w ustaleniach stanu faktycznego. Zważyć bowiem należy, iż część spośród wymienionych powyżej dokumentów (wyrok rozwodowy, umowa majątkowa małżeńska) ma charakter dokumentów urzędowych i w związku z tym dokumenty te korzystają z domniemania autentyczności oraz prawdziwości treści z prawdą. Podobnie, za wiarygodne Sąd uznał dokumenty prywatne. Podkreślić należy, iż żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów, prawdziwości twierdzeń w nich zawartych, ani też nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod tymi pismami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych.

W zasadzie brak było podstaw do kwestionowania zeznań P. K. (1), K. K. (2), P. K. (2), D. L., Z. D., A. S.. Zdaniem Sądu zeznania wymienionych osób były szczerze, wewnętrznie spójne i niesprzeczne z innymi dowodami zebranymi w niniejszej sprawie, a nadto nie budziły żadnych wątpliwości w świetle zasad doświadczenia życiowego oraz zasad logicznego rozumowania. Wymienieni świadkowie potwierdzili, że samochód był na co dzień użytkowany przez

powódkę, zaś pozwany podróżował nim z rodziną jedynie okazjonalnie, jak również wskazali, że zgodnie z ustaleniami stron, to powódka miała pokrywać koszty utrzymania samochodu, a także spłacać raty leasingowe. Zeznania D. L. były przydatne do oceny wzajemnych uzgodnień stron co do wcześniejszego wykupu pojazdu. Świadek wskazał, że strony początkowo doszły do porozumienia co do skorzystania z opcji wcześniejszego wykupu, niemniej w projekcie umowy sporządzonym na piśmie powódka zastrzegła dalsze warunki, nie objęte wcześniejszymi ustaleniami i ostatecznie pozwany odmówił zmiany umowy na zaproponowanych warunkach.

Natomiast zeznaniom stron Sąd dał wiarę w takim zakresie, w jakim korelują z pozostałymi dowodami uznanymi za wiarygodne. Z tego względu, za gołosłowne należało uznać zeznania powódki, że pozwany bezpodstawnie uchylił się od podpisania aneksu. Jak bowiem wynika z zeznań D. L. treść projektu umowy nie odpowiadała wcześniejszym ustaleniom stron, albowiem powódka dodała kolejne warunki, np. dotyczące zabezpieczenia wekslem.

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 kpc Sąd pominął dowód z umowy sprzedaży nowego samochodu, albowiem okoliczność, jaka miała zostać wykazana za pomocą tego dowodu, była nieistotna dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Zgodnie z wyraźnym oświadczeniem pełnomocnika powódki złożonym na rozprawie w dniu 12 marca 2019r. podstawą faktyczną żądania pozwu było bezpodstawne wzbogacenie. W związku z tym podstawą prawną powództwa był przepis art. 405 kc, zgodnie z którym kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Podkreślić bowiem należy, iż dla powstania roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia konieczne jest także, pośród innych przesłanek, by uzyskanie korzyści nastąpiło bez podstawy prawnej. Oznacza to sytuację, w której nie znajduje ono usprawiedliwienia w przepisie ustawy, ważnej czynności prawnej, prawomocnym orzeczeniu sądowym albo akcie administracyjnym (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 stycznia 2014r., I ACa 670/13, L.). W rozpatrywanym przypadku nie sposób uznać, aby przesunięcie pomiędzy majątkiem osobistym powódki a majątkiem osobistym pozwanego nie miało ważnej podstawy prawnej. Podstawę prawną przysporzeń stanowiła bowiem umowa zawarta przez strony w formie ustnej. Fakt zawarcia takiej umowy wynika z zeznań obu stron, a dodatkowo potwierdzają go okoliczności związane z użytkowaniem pojazdu. W świetle zebranego materiału dowodowego nie ulega wątpliwości, że przedmiotowa umowa przede wszystkim dotyczyła sposobu korzystania z samochodu. W swoich zeznaniach powódka jednoznacznie wskazała, że chciała kupić samochód na własny użytek, albowiem pozwany miał swój pojazd marki B., zaś powódka dotąd korzystała ze starego, 15 – letniego samochodu marki V.. Na podstawie zeznań stron, dodatkowo wspartych zeznaniami świadków P. K. (1) i K. K. (2), można stwierdzić, że powódka sama wybrała markę i model samochodu, stosownie do swoich potrzeb. Forma nabycia tego pojazdu była skutkiem wspólnych ustaleń stron. Powódka zeznała, że rozważała zakup pojazdu na kredyt, a jako pracownik banku mogła uzyskać atrakcyjne warunki kredytu. Niemniej, strony doszły do wniosku, że korzystniejsze będzie zawarcie umowy leasingu w ramach prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej. Mimo jednak takiej formy nabycia samochodu to powódka – zgodnie z ustaleniami stron – miała być osobą korzystającą z tego auta. Powód użytkował samochód marki B., który również został zakupiony w ramach umowy leasingu i ten właśnie pojazd służył mu do dojazdów do pracy. Okoliczność, że to powódka na co dzień użytkowała sporny pojazd marki J. potwierdzają zeznania świadków. W zasadzie wszyscy przesłuchani świadkowie zeznali, że ww. pojazd był wykorzystywany do codziennego użytku przez powódkę, która zawoziła nim dziecko do przedszkola, jeździła do pracy, na zakupy, do rodziny. Takiego przeznaczenia nie zmienia fakt, iż do sierpnia 2018r. pozwany okazjonalnie, kilkukrotnie jechał tym samochodem jako pasażer bądź kierowca. M. K. podróżował tym samochodem na wyraźną prośbę powódki, która m.in. miała obawy przed prowadzeniem pojazdu na dłuższych trasach albo w celu wspólnych wyjazdów rodzinnych. Natomiast, nie było tak, że pozwany użytkował ten samochód na co dzień do własnych celów np. do dojazdów do pracy. Zauważyć należy, że nawet w przypadku zawarcia umowy najmu pojazdu, nie ma przeszkód, aby samochodem podróżowały inne osoby niż najemca. Jednocześnie, takie okazjonalne współkorzystanie nie czyni takich osób najemcami. W związku z powyższym, kilkukrotna jazda samochodem, zawsze wspólnie z powódką, nie powoduje, że pozwanego można uznać za osobę współkorzystającą z auta na równi z powódką.

Nie ulega również wątpliwości, że zawarta przez strony umowa dotyczyła również kwestii finansowania wydatków związanych z użytkowaniem przedmiotowego pojazdu. Powódka przyznała, że strony zgodnie umówiły się, że to powódka będzie płaciła raty leasingowe, a także pokrywała koszty ubezpieczenia, serwisowania i inne koszty związane z eksploatacją samochodu. Bezsporne pomiędzy stronami było, że to powódka miała ponosić te wydatki ze swojego majątku osobistego. W zamian, po zakończeniu leasingu i wykupie pojazdu pozwany miał przenieść na powódkę prawo własności tego samochodu. W świetle powyższego należało przyjąć, że wszystkie wydatki, których zwrotu powódka domaga się w toku niniejszego postępowania, miały podstawę prawną w postaci umowy stron. Podkreślić należy, iż przedmiotowa umowa i określony w niej sposób finansowania wydatków związanych z korzystaniem z samochodu wpisywała się w szerszy obraz stosunków majątkowych stron. W małżeństwie stron obowiązywał ustrój rozdzielności majątkowej, istniały majątki osobiste powódki i pozwanej, a strony dość ściśle przestrzegały wynikających z tego ustroju zasad, co przekładało się m.in. na równy podział wydatków związanych z życiem codziennym etc.

W świetle zebranego materiału dowodowego nie ma podstaw, aby przyjąć, że podstawa przysporzenia odpadła, albo czynność prawna – stanowiąca podstawę przysporzenia – była nieważna. Przede wszystkim żadna ze stron nie odstąpiła skutecznie od przedmiotowej umowy. Jak bowiem wskazuje się w orzecznictwie odstąpienie od umowy przez zamawiającego kształtuje między stronami nowy stan prawny w ten sposób, że łącząca je umowa przestaje strony wiązać. Umowa wygasa ze skutkiem *ex tunc*, a w konsekwencji żadna z nich po wygaśnięciu umowy na skutek odstąpienia nie może dochodzić roszczeń przewidzianych w umowie. Fakt odstąpienia od umowy powoduje, że spełnione świadczenie staje się świadczeniem nienależnym w rozumieniu art. 410 § 2 kc, gdyż podstawa świadczenia odpadła. Skoro zwrot świadczenia w naturze nie jest możliwy, zastosowanie art. 410 § 1 kc w zw. z art. 405 kc powoduje obowiązek zwrotu wartości świadczenia. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 marca 2014r., I ACa 34/13, L.). Z zeznań powódki wynika, że po bezskutecznych negocjacjach z pozwanym dotyczących zmiany umowy, w sierpniu 2018r. zwróciła samochód wraz z dokumentami i kluczami oraz zażądała zwrotu poniesionych do tej pory wydatków. Zdaniem Sądu we wskazanych okolicznościach brak było podstaw do odstąpienia od umowy i zwrotu pojazdu. Przede wszystkim z zeznań stron nie wynika, aby zawarta przez nie umowa przewidywała umowne prawo odstąpienia dla którejkolwiek ze stron. Nadto, nie zachodziły podstawy do odstąpienia od umowy na podstawie obowiązujących przepisów prawa na wypadek zwłoki drugiej strony czy niemożliwości świadczenia (np. art. 491 kc). Z okoliczności sprawy nie wynika, aby pozwany popadł w zwłokę z wykonaniem swojego świadczenia tj. przeniesienia własności pojazdu na rzecz powódki. Z zeznań stron wynika, że przy zawarciu umowy nie poczyniły one szczegółowych ustaleń co do formy i czasu przeniesienia własności na rzecz powódki. Bez wątpienia strony miały świadomość, że umowa leasingu została zawarta na okres pięciu lat, a wykup samochodu będzie możliwy po upływie tego okresu. Kwestia wcześniejszego wykupu pojazdu nie była objęta konsensusem stron i została podniesiona przez powódkę dopiero około 2018r., gdy powódka dowiedziała się u leasingodawcy o możliwości wcześniejszego wykupu pojazdu. W trakcie prowadzonych rokowań strony nie doszły jednak do porozumienia. Pozwany zeznał, że nie sprzeciwiał się wcześniejszemu wykupowi pojazdu pod warunkiem, że zakup zostanie w całości sfinansowany przez powódkę. K. K. (1) zażądała jednak spełnienia dalszych warunków, w szczególności podpisania przez pozwanego fikcyjnej umowy pożyczki w kwocie 35.634,59 zł, umowy użyczenia na rzecz powódki i jej partnera z zastrzeżonymi karami umownymi w kwocie 95.000 zł oraz podpisania weksla *in blanco*. Zaproponowane dodatkowe warunki były dla pozwanego niekorzystne i tylko z tego powodu nie wyraził zgody na wcześniejszy wykup pojazdu. Z zeznań świadka D. L. wynika, że pierwotne ustalenia stron dotyczące wykupu pojazdu, na które pozwany przystał, nie obejmowały konieczności zabezpieczenia roszczeń za pomocą weksla. Takie warunki pojawiły się dopiero w projekcie umowy sporządzonym przez powódkę, którego podpisania ze wskazanych powyżej przyczyn pozwany odmówił. Zatem, strony nie złożyły zgodnych oświadczeń woli co do zmiany pierwotnej umowy. Skoro strony nie doszły do porozumienia w zakresie modyfikacji warunków umowy, należało uznać, że obowiązywała umowa w dotychczasowej treści. Zebrany materiał dowodowy – jak wskazano powyżej – nie daje żadnych podstaw do przyjęcia, aby pozwany miał obowiązek czynić starania co do wykupu pojazdu i przeniesienia własności samochodu na rzecz powódki w okresie wcześniejszym niż okres, na jaki została zawarta umowa leasingu. Zarówno z zeznań pozwanego, jak też zeznań świadków, wynika, że M. K. nigdy nie domagał się od powódki zwrotu pojazdu. Stąd, odstąpienie od umowy przez powódkę należało uznać za bezpodstawne.

Stosownie do powyższych rozważań, brak było podstaw do uwzględnienia powództwa nawet w przypadku oparcia żądania na przepisach o odpowiedzialności kontaktowej, skoro nie można zarzucić pozwanemu niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania.

W ustalonym stanie faktycznym nie można również doszukać się zubożenia po stronie powodowej. W rozpatrywanym przypadku niewątpliwie powódka odniosła korzyść w postaci możliwości użytkowania pojazdu. Gdyby powódka nie zawarła umowy z pozwanym musiałaby ponieść wydatki związane np. z wynajmem samochodu. W takiej sytuacji musiałaby, oprócz czynszu, również także pokryć koszty ubezpieczenia, serwisowania etc. Niewątpliwie zatem możliwość niezakłóconego korzystania z samochodu stanowiła ekwiwalent świadczeń powódki.

Mając zatem na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności, na mocy art. 405 kc a contrario, Sąd oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 98 kpc i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy zasądził od przegrywającej niniejszy spór powódki na rzecz pozwanego kwotę 3.617 zł, na co składają się opłata za czynności fachowego pełnomocnika w stawce minimalnej (3.600 zł) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł).